

Komenda Główna Straży Granicznej

<https://www.strazgraniczna.pl/pl/aktualnosci/8630,Setna-rocznica-Bitwy-Warszawskiej-1920-roku.html>
06.05.2025, 11:03

Strona znajduje się w archiwum.

Setna rocznica Bitwy Warszawskiej 1920 roku

Maciej Pietraszczyk
15.08.2020

Równy sto lat temu Wojsko Polskie w wyniku kontruderzenia znad Wieprza i pod Warszawą odrzuciło od polskiej stolicy oddziały Armii Czerwonej. Starcie to uznawane jest za osiemnastą najważniejszą bitwę w historii. Podczas oficjalnych uroczystości ku czci stulecia Bitwy Warszawskiej 1920 roku, zwanej Cudem nad Wisłą, Straż Graniczną reprezentował Komendant Główny Straży Granicznej gen. dyw. SG Tomasz Praga.

Bitwa Warszawska, stoczona w sierpniu 1920 roku była kulminacyjnym punktem wojny polsko-sowieckiej, zaczętej bez wypowiedzenia zimą 1919 roku. Pierwotnie celem działań obu stron było ustalenie najbardziej korzystnej dla siebie linii granicy. Świeżo odtworzona Polska chciała objąć swoim terytorium większość obszaru sprzed I rozbioru, a na pozostałym terenie utworzyć system niepodległych, powiązanych sojuszami państw. Rosja Sowiecka natomiast dążyła do odtworzenia w nowej formie imperium carów. Starcie było nieuniknione.

Dość szybko jednak sowieccy przywódcy w Moskwie uznali, że ich celem powinno być zniszczenie Państwa Polskiego, a następnie rozlanie rewolucji po całej Europie. Szczególnie liczone tu na wsparcie ze strony zrewoltowanych Niemiec, ale także na wsparcie partii lewicowych na całym kontynencie. Dywersja przeciw Polsce objęła nie tylko blokowanie transportów broni, amunicji i żywności dla naszego kraju, ale także tworzenie uzbrojonych bojówek, atakujących polskie tyły od strony Niemiec.

Czas grał przeciw Polsce. Podjęta wiosną 1920 roku Wyprawa Kijowska miała na celu właśnie zyskanie na czasie i zaangażowanie Armii Czerwonej na kierunku ukraińskim w oparciu o wojsko Ukraińskiej Republiki Ludowej. Z powodu wewnętrznych problemów w ukraińskim ruchu narodowym plan ten nie powiódł się mimo zajęcia Kijowa przez Wojsko Polskie, a sowieckie przeciwuderzenie z Białorusi zmusiło Polaków i sojusznicze oddziały ukraińskie do odwrotu. W sierpniu 1920 roku Armia Czerwona dotarła do Warszawy, a w Białymstoku ogłoszono powstanie podległej Moskwie Polskiej Republiki Rad.

Dzięki pracy polskiego radiowywiadu, mądrości dowódców i bohaterstwu żołnierzy, a także

wspierciu sojuszników, w tym amerykańskich lotników, przeciwuderzenie polskie znad Wieprza i z przedpola Warszawy rozbiło armie sowieckie i odepchnęło wroga na wschód. Wkrótce bitwy pod Komarowem i nad Niemnem dopełniły polskiego zwycięstwa, a Traktat w Rydze wyznaczył granicę, na której stanęli żołnierze i funkcjonariusze polskich formacji granicznych.

obraz: Wojciech Kossak

zdj.: KGSG

